

*Prin rugăciune și credință spre cinstea altarelor; să ne
rugăm pentru beatificarea episcopilor greco-catolici,
morți în faimă de martiri sub regimul comunist*

LUNA SUFLETELOR DIN PURGATOR

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Revistă de spiritualitate și de cultură creștină a Societății

„EPISCOP DR. IOAN SUCIU”

Anul XXI Nr. 11 (256) noiembrie 2015

„Familia, lumină a lumii: Raportul final al Sinodului Episcopilor 2015”

La ultima congregație generală a celei de a XIV-a adunare a Sinodului Episcopilor, sâmbătă, 24 octombrie 2015, Papa Francisc a autorizat publicarea „Raportului final” (Relatia finalis).

Directorul Sălii Vaticane de Presă, Frederico Lombardi a prezentat „Raportul final”. Raportul cuprinde 94 de paragrafe și a fost votat de Părinții Sinodali, fiecare paragraf în parte, cu majoritate, aceasta însemnând 177 de voturi din 265.

La Sinod, Biserica Catolică din România a fost reprezentată de către P.S.S. Petru Gherghel, Episcop al Diecezei de Iași, și de P.S.S. Mihai Frățilă, Episcopul greco-catolic al Eparhiei „Sfântul Vasile cel Mare” de București.

Două paragrafe au fost votate la limită, paragrafele care se referă la situațiile dificile, e vorba de familiile rănite sau în situații iregulare din punct de vedere canonic pentru disciplina Bisericii. Aici intră conviețuirile, căsătoriile civile, divorțatii recăsătoriți(civil) și modul în care se poate realiza o apropiere de aceștia.

Din „Raportul final” se degajează o atitudine pozitivă și primitoare, s-a avut în vedere reforma proceselor de recunoaștere a nulității matrimoniale. S-a subliniat doctrina insolubilității căsătoriei sacramentale înțelegând „nu ca un jug de purtat, ci ca un dar al lui Dumnezeu, adevăr întemeiat de Cristos și în legătura Sa cu iubirea de Biserică”.

S-a avut în vedere atitudinea de primire a familiilor rănite. Nu se menționează accesul la Sfânta Împărtășanie a divorțatilor recăsătoriți civil, dar ei nu sunt excomunicați. Păstorii de suflete sunt îndemnați la discernământ cu privire la analiza situațiilor complexe ale familiilor. Nu trebuie uitată milostivirea lui Dumnezeu. În situațiile de conviețuire, indemnul trebuie să conducă spre căsătorie pentru o familie în lumina Evangheliei.

Persoanele care se declară homosexuale nu trebuie discriminate, dar Biserica se împotrivesc uniunii între persoane de același sex.

Pentru persoanele refugiate și familii dezbinat, Biserica recomandă ospitalitatea.

Alte reflecții privesc femeia, indemnata să susțină în familie vocațiile pentru preoție, copiii abandonati, nevoia de adopție, și vârstnicii care transmit credința în familii - ocrotirea lor.

Semenționează umbrele care în epoca noastră ating familiile: fundamentalismul politic-religios, conflictele, sărăcia și nesiguranța locului de muncă.

Deasupra tuturor, rămâne frumusețea familiei întemeiată prin căsătoria dintre un bărbat și o femeie, familie, lumină a lumii.

CALEA DESĂVÂRȘIRII

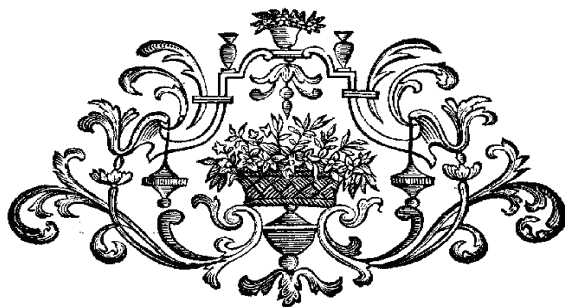
Despre unirea dragostei frățești

Toma de Kempis povestește că un preot sfânt, mergând spre o mănăstire, pe drum a întâlnit un om care se ducea în aceeași direcție. Continuând să meargă împreună, omul i-a spus că la Sfânta Liturghie, timp de un an, nu a văzut Sfânta Pâine. La început a crezut că i-a slăbit vederea, s-a apropiat de altar, dar situația era neschimbată. La spovadă a recunoscut că avea în suflet mare ură pentru un vecin și nu era capabil să-l ierte. Preotul i-a explicat că împietrirea inimii nu-l lasă să vadă Sfânta Pâine, i-a cerut să ierte, apoi i-a dat dezlegarea. Omul a înțeles, a iertat și a văzut din nou Sfânta Pâine în mâinile preotului.

Părintele spiritual

din Alfonso Rodriquez, SJ

“Calea Desăvârșirii Creștine”, vol. I,
Oradea 1933

SUMAR

Editorial.....	2	2003.....	5
Popasul durerii.....	4	Pagini bilingve.....	10
Ioan Paul al II-lea - Karol		Atitudinea Ordinului Franciscan	
Wojtila „În mâinile Domnului”		față de știință.....	12
- Însemnări personale - 1962-		„Maria Rosa Mystica”.....	20

Popasul durerii

Durerile noastre creștine nu sunt de sine stătătoare. Ele se urzesc întotdeauna în jurul nădejzii. Ne oprim, le privim și sub cer continuăm drumul nostru, liniștiți în nădejde.

Este primul popas al durerii în inima noastră, prin moartea neașteptată a Părintelui Vasile Suci, îndrumătorul ascuns al „Tinerimei Nouă”. Câte sugestii, câte corecturi, câte îndreptări de ale lui nu au înfrumusețat paginile revistei noastre! Ne-am oprit în fața acestei dureri, am luat-o în brațe, am sărutat-o pe frunte. De sus ne va asista cu rugăciunile și inspirațiile lui.

Al doilea popas al durerii: Isus cel căzut pe pământ - „dolce Cristo in terra” -, cum numește Sfânta Ecaterina de Siena pe Papa, a trecut la cele veșnice (Papa Pius al XI-lea, n.n.). În paginile revistei noastre an de an i-am consacrat gândurile și inima noastră. Binecuvântarea trimisă cu un rar și prețios autograf o simțim în suflet toți cei care lucrăm la această revistă, e dată tuturor cititorilor, tuturor sprijinitorilor revistei.

Este destul să citim în fugă chiar numai titlurile mari ale

ziarelor ce au scris cu ocazia morții Papei ca să ne convingem că el reprezintă conștiința lumii întregi.

Această Conștiință a Omenirii s-a format pe culmi aprige de Alpi, între cărțile bibliotecilor, în contact cu sufletele.

Vieți sânguinoase, Vieți eroice, intrați întru Împărăția Domnului nostru Isus. Durerea noastră a înflorit în nădejde.

Episcop Ioan SUCIU

Ioan Paul al II-lea - Karol Wojtila

„În mâinile Domnului”

Însemnări personale - 1962-2003

Cartea a apărut în Editura Humanitas în cursul acestui an. O idee bună a Cardinalului Stanislaw Dziwisz face ca să avem în mâinile noastre pagini cu gândurile personale ale Papei Ioan Paul al II-lea, să-l avem din nou aproape, să-i primim îndemnurile bune, să-i cunoaștem lumina din suflet și drumul sfânt al vieții.

Din „Testamentul” Papei aflăm că însemnările acestea intime trebuiau arse, dar Cardinalul Stanislaw Dziwisz, care i-a fost secretar și cel mai apropiat colaborator și care l-a însoțit zeci de ani, timp în care a văzut „caiete” pe biroul Sfântului Părinte, nu le-a distrus. Cardinalul a considerat că cel mai potrivit lucru era să la prezinte Congregației pentru Cauza Sfinților în vederea beatificării Suveranului Pontif. În „Cuvântul introductiv”, care îi aparține, Cardinalul Stanislaw Dziwisz aduce explicațiile necesare.

Decizia Papei din „Testament” e fără echivoc: **„Nu las în urma mea nici o proprietate care să fie administrată. Obiectele de uz cotidian va rog să le distribuiți după cum credeți. Însemnările personale să fie arse. Rog ca aceste chestiuni să fie supravegheate de părintele Stanislaw, căruia îi mulțumesc pentru**

colaborarea și ajutorul lui de-a lungul atâtor ani. Toate celelalte mulțumiri le port în inimă în fața lui Dumnezeu, fiindcă e greu să le exprim aici” (Ioan Paul II, Testament, 6 III 1979).

Și totuși, notările au rămas neatinsse. Potrivit Cardinalului, însemnările Papei sunt „o cheie” pentru a-i înțelege spiritualitatea, adică: relația cu Dumnezeu și semenii, dar și cu el însuși. În același timp, dezvăluie și forța sa interioară, a preotului care se știe slujitor al lui Cristos pentru o viață.

„Taina însemnărilor spirituale ale părintelui Carol Wojtyla - Ioan Paul II”, textul Pr. Jan Machniak, prezintă o analiză a însemnărilor Papei, cuprinse în două „caiete”, care, în ansamblul lor însumează **„reflecții asupra trăirilor interioare, decizii, rugăciuni, cugetări și considerații cu privire la propriul progrese spiritual** (Papa Ioan Paul II - Karol Wojtyla, „În mâinile Domnului” - Însemnări personale - 1962-2003, Humanitas, 2015, p.7).

Primul „caiet” începe cu anul 1962; Papa își ordonează însemnările potrivit trăirilor spirituale, nu după cronologia obișnuită. „Caietul” cuprinde perioada care a urmat după consacrarea de Episcop auxiliar de Cracovia și se încheie la sfârșitul

(continuare în pag. 6)

primilor șase ani de pontificat.

Al doilea „caiet” cuprinde însemnările din perioada anilor 1985-2003. În ambele „caiete” locul important îl ocupă zilele de reculegere și meditațiile. Carol Wojtyła folosește pentru zilele de reculegere metoda ignațiană, care impune o temă pentru reflecții și lecturi spirituale; acestei metode i-a rămas credincios întreaga viață. Însemnările ne prezintă o persoană ordonată și organizată. Cristocentrismul este o trăsătură specifică, spre Cristos își concentrează atenția, ca viața sa să o reflecte pe a lui Cristos. Sfânta Liturghie zilnică și Sfânta Euharistie sunt o intrare într-o relație personală cu Dumnezeu în Sfânta Treime: Tatăl, Fiul și Spiritul Sfânt.

Însemnările au ca trăsătură importantă spiritualitatea mariană bazată pe teologia Sfântul Ludovic-Maria Grignon de Monfort, faptul nu surprinde, de vreme ce este cunoscută evlavia cu totul deosebită a Sfântului Părinte pentru Preacurata. Observațiile personale ale Papei alternează cu cele generale, devenind o notă specifică întregii lucrări.

Treptat, jurnalul Papei are însemnări tot mai scurte și scrisul mai neregulat, dificultățile sunt tot mai evidente până când scrisul lipsește, luându-i locul suferința.

Sfântul Părinte și-a scris însemnările în limba poloneză, dar și în latină și italiană.

Volumul se deschide prin „Recollectio (inter.)” - Reculegere

(lăuntrică) 1962.

Tot ce crede, tot ce este se află cuprins în „mărturisirea” care-l definește și care străbate cele mai bine de 500 de pagini ale cărții, centrul spre care gravitează întregul conținut: **„Mă simt întru totul în mâinile Domnului”**.

Acel „totus Tuus” (al tău în întregime), cunoscuta emblemă a pontificatului său, primește o explicație în plus: **„Când orice problemă <a mea> o încredințez Mariei, o pot rezolva, ce-i drept, nu fără riscuri [...] Totuși la un moment dat trebuie să renunți la calculele omenești și să conștientizezi într-un fel sau altul dimensiunile divine ale oricărei probleme dificile”** (Op.cit., p.18).

Însemnările exprimă un spirit de gândire liber; pentru noi, cei din Est, mai puțin obișnuit în acel timp, când constrângerile, cenzura, autocenzura și cititul printre rânduri funcționau deplin. Întâlnirea exprimării libere a ideilor, întâlnirea cu sufletul curat al preotului și al omului, readau cititorului, chiar după ani, încrederea în bine, uitată sau pierdută, și o imensă bucurie. Întâlnirea cu teologul, filozoful, poetul și omul cu vastă cultură umanistă sporește bucuria.

Amintirile de la ceremonia hirotonirii de preot, al acelui moment unic și sfânt al său și al fiecărui preot **„pentru ca tot ce vor fi binecuvântat să fie binecuvântat și tot ce vor fi consacrat să fie consacrat și sfințit”**, aduc în prim plan **„preotul”**. Dar totul

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

a fost „cum trebuie”, spune Sfântul Părinte, doar atunci când, la prima Sfânt Liturghie, a simțit o mare smerenie față de lucrarea de Răscumpărare a lui Cristos, care înalță pe om.

Gândirea preotului și a Episcopului conturează prima parte a lucrării, iar cea a preotului și a Papei, partea a doua.

În meditația sa, Episcopul Karol Wojtyla privește lumea și omul de azi și de totdeauna, omul dependent de Creator, omul supus legilor vieții și omul ființă spirituală. Relația dintre Dumnezeu și om îi este în atenție, Dumnezeu ca iubire a Binelui și respingere a Răului – Binele (totalitatea valorilor) este sădit de Dumnezeu în om. Chiar și atunci când Binele pare exterior lui Dumnezeu, își are modelul în El.

Un loc aparte o are Jertfa de Răscumpărare a lui Cristos, act al iubirii și al dăruirii, care înalță și mântuiește pe om. Valoarea suferinței din viața omului este pusă în lumină, pentru că, legată de o cauză, **„face pentru această cauză mai mult decât toate eforturile”**.

Virtuțile teologale, credința, iubirea și speranța, primesc uneori și înțelesuri noi. În credință există și perioade de „cenușă”, în care trebuie ținută aprinsă lumina credinței și a iubirii. Speranța, spune Episcopul, conține ceva din credință și din iubire. În speranță trebuie să se dorească ceea ce ne propune Dumnezeu în Revelație. Speranța se îndreaptă spre Dumnezeu

și este încredințată lui Dumnezeu, cu convingerea că Cel Atotputernic va ajuta.

Atenția Episcopului cuprinde întreaga lume de azi, răul ei: respingerea lui Dumnezeu, a Bisericii, ateismul, cel mai mare rău al lumii contemporane, păcatul și lupta cu păcatul, războaiele, relativismul, dar existența binelui divin, a Bisericii, Trupul Mistic al lui Cristos.

Ca întotdeauna, și azi Cristos și Biserica **„contribuie în același timp la împlinirea personalității umane”**. O preocupare deosebită se observă pentru laici, iar documentele Conciliului Vatican II îi sunt sprijin.

Paginile în care reflectează asupra misiunii Episcopului ne descoperă o altă latură a lui Karol Wojtyla, PREOT, EPISCOP și OM. Se învață a fi Episcop, susține Papa, se învață la **„Inima lui Isus prin Inima Mariei”**. Episcopul, „Vicarul lui Cristos”, îl înlocuiește pe Cristos pe pământ, este îndrumătorul. Vocația sa este generozitatea și curajul. Totdeauna, în slujba tuturor, cu o mare capacitate de iubire universală, dar mai ales pentru preoți. Față de păcătoși trebuie să aibă inima deschisă, să accepte umilința, dar în timp să acționeze ferm și să creadă în izbânda Harului. Niciodată să nu capituleze în fața răului și a încercărilor.

Episcopul este „omul suferinței”, știe că va răspunde în fața lui Dumnezeu pentru credincioșii săi. De fapt, a fi creștin, include suferința care devine

(continuare în pag. 8)

condiție a maturității spirituale. Această maturitate spirituală este țelul Episcopului pentru credincioșii din Dieceză, dar și țelul personal, având cu toții de parcurs cunoscutul drum al perfecțiunii. Rugăciunea este mereu prezentă, fie în cuvântul Papei, fie prin rugăciuni create de Sfântul Părinte însuși, care dorește ca această legătură cu Dumnezeu să fie atât de puternică, încât viața în sine (armonie, luptă, dezvoltare spirituală și aspirație spre fericire) să devină o rugăciune.

Concluzia este exprimată clar: **„Nu există și nu poate exista Episcop fără frământări”**. În clipele de tristețe și de apăsare, încrederea în Sfânta Fecioară este sprijin puternic, Episcopul rămâne pentru totdeauna un „alter Cristus” care va lucra pe toate căile pentru propria mântuire și pentru mântuirea credincioșilor săi.

Partea a doua începe direct cu însemnarea: „În data de 16 X am fost ales. ”Și imediat notează cu durere: „Prietenul meu drag, Episcopul Andrzej Deskur a suferit un atac cerebral.”

Însemnările propriu-zise se deschid cu „Zilele de reculegere” - Roma, „Prima duminică a Postului Mare - 1979”. Sunt însemnări ample care depășesc dimensiunile spațiului din paginile anterioare, Polonia-Roma. Acum Papa gândește pentru Biserica Universală și cuvântul „universal” este frecvent. Apare ceva nou: Rugăciunea „Angelus”.

Revine meditația despre

„cheile” lui Petru, care conferă putere Episcopului și Papei, dar îi și susțin, punându-le în față mari responsabilități.

Conferințele pentru aceste „Zile de reculegere” se remarcă printr-un conținut atât de bogat, încât sintetizează viața spirituală a Bisericii Catolice și a fiecărui credincios în parte, aspirând perfecțiunea, având și răspunsul la chemarea omului la fericire, fericire atinsă prin unirea cu Dumnezeu.

Sunt 22 de conferințe, imposibil de reținut aici chiar și titlurile lor, oricum, cititorul le va găsi în volum. Câteva titluri notăm totuși: **„A te deschide pentru Cristos”, „Cristos trăiește în noi - noi trăim în Cristos”, „Chemare pentru sfințenie”, „Chemare pentru apostolat”, „Cristos trăiește în Biserică”, „Cristos și lumea”, „Maica Domnului”, „Crucea”** etc.

Față de însemnările anterioare, cu aceeași tematică, apar observații noi sau mai complexe, toate cu referiri la contemporaneitate, cum sunt „Biserica” și „Preotul”. „Sunt o moștenire de la Domnul Cristos-Bunul Păstor”, spune Papa, amintind preoților că este, ca și ei preot, și primește în mâinile sale, la Sfânta Liturghie, Trupul și Sângele lui Cristos, Sfânta Euharistie, care le sfințește deopotrivă viața, atât a lor, cât și a credincioșilor. Continuă punând în evidență datoriile mari care stau în fața preoților a căror prezență în comunitate trebuie să se facă puternic simțită prin dăruirea lor fără reserve. Ordinele

(continuare în pag. 9)

călugărești se bucură de multă prețuire, Papa afirmă că sunt foarte necesare în Biserică, unde **„întru câțva ele formează coloana vertebrală”**.

Sfântul Părinte vorbește despre iubirea Bisericii, despre armonia dintre preoți și laici, care, împreună, „clădesc” Biserica. Îi este în atenție apostolatul laicilor, chemați ca și Apostolii să meargă până la **„capătul pământului”**, evanghelizând. Se remarcă orientarea potrivit documentelor Conciliului Vatican II în înnoirea Bisericii pentru ca ea, la rândul ei, să reînnoiască fața pământului. Papa apreciază Zilele Mondiale ale Tineretului și alte componente recente care schimbă istoria: importanța dialogului și a ecumenismului și efortul pentru unitatea Bisericii.

Sfântul Părinte întârzie mult asupra paginilor care înscriu martiriul Bisericii din timpurile noastre. Cristos a avut în trecut martori credincioși, gata să moară pentru El, și Papa îl dă exemplu pe Sfântul Thomas Morus. Dar are și astăzi: sunt martirii secolului al XX-lea. Viața a cerut în secolul trecut și cere și în acesta a fi martorul lui Cristos, cu prețul martiriului „alb” sau „roșu”, spune Papa, readucând în pagini suferințele preoților și creștinilor din multele închisori din lume.

Adeseori, în însemnări, pentru creșterea în credință a omului de azi, Papa oferă drumuri de urmat:

imitația lui Cristos, viața și virtuțile Sfintei Fecioare și sfinții. Sunt în gândul și inima Papei sfinții pe care Biserica noastră Greco-Catolică din trecut i-a făcut cunoscuți și foarte iubiți: Sfântul Francisc de Assisi, Sfântul Anton de Padova, Sfântul Bernard, Sfântul Toma de Aquino, Sfântul Ignățiu de Loyola, Sfântul Francisc de Sales, Don Bosco, Sfântul Ioan al Crucii, Sfânta Tereza de Avila, Sfânta Tereza de Lisieux, iar din zilele noastre: Sfânta Tereza a Crucii, Sfântul Maximilian Kolbe și Maica Tereza de Calcutta.

Desigur, dinamismul lumii globalizate în care trăim, provocările ei, pun neîncetat Biserica în situația să ia atitudini și decizii. Siguranța că de acolo de unde este Papa, unit cu Cristos, nu calculele omenești se impun, ci cele divine, ne dau un sentiment liniștitor. În Învierea lui Cristos este speranța în depășirea oricărui rău din lume, pentru că Domnul Cristos **„a acceptat moartea și a înviat pentru noi toți, fără excepție”**.

Prezentarea cărții **„În mâinile Domnului”** - Însemnări personale - a Papei Ioan Paul al II-lea nu poate nici cuprinde, nici reda bogăția spirituală a operei, este doar o invitație la lectură. Este o carte care nu se închide, rămâne mereu deschisă, se recitește sau se recitesc pagini, pentru că apropierea de acest Sfânt Părinte ne-ar putea trezi speranța că ar fi cu puțință cândva să spunem și noi, cu aceeași credință și inimă curată, „Suntem în mâinile Domnului”.

Otilia BĂLAȘ

“C’est ce que derange qui fait vivre”

Cardinal Alexandru Todea

Etablissement pour moribonds abandonnes

Une Soeur introduit les visiteurs dans une grande salle ou s’alignent des lits de camp aux carreaux portatifs, a l’allure de civieres. La lumiere est tamisee par des fenetres aux carreaux colores.

Deux rangees de moribonds se font face sur des contreforts; une troiseime, on contrebas, les separe.

La Soeur explique: „Pour venir ici, il faut etre a l’article de la mort. Voyez ces homes, ces femmes, des comateux ou semi-comateux. Loursque nous les trouvons dans cet etat, vite un coup de telephone a la municipalite; une ambulance, et les voice au <mouroir>”.

„Ceux qui sont inconscients, nous les prenons aussitot. Parfois, ceux qui restent conscients refusent Certains viennent spontanement, pour mourir en paix. Le terme de <mouroir> n’est pas trop fort, continuons la visite, vous comprendrez mieux.

Ce sont des gens sans foyer, sous-alimentes que lea hopitaux submerges ne peuvent recevoir. Depuis que la maison est ouverte plus de 30.000 personnes ont ete recueillies. Sur ce nombre, la moitie sont morts dans les heures qui ont suivi leur arrivee; les autres ont survécu - mais pour quelle miserable existence! L’etablissement possede deux salles de 72 lits chacune. Dans l’une, les homes, dans l’autre, les femmes”.

On va del’un a l’autre. Sont-ils encore vivants? On sent etreint par tant douleur.

Un silence impressionnant, trouble parfois par une melodie furieuse et desesperée, un hurlement de chien al’agonie. Il a perdu la raison”, dit la Seur. „Quoi d’etonnant? Ces gens n’ont connu que la rue, les broussailles, le ruisseau. Ils ont dormi dans leurs excrements, leurs vomissures”. Puis s’etablit un silence de mort.

„Ils ont vecu comme des animaux, reprend quelqu’un, mais ici, ils meurent comme des anges”. (a suivre)

Georges Gorree - Jean Barbier, „Amour sans frontier, Mere Teresa de Calcutta”, Ed. Centurion, 1977, p. 11.

PAGINI BILINGVE

Asociația „Prietenii Bisericii Greco-Catolice Române”, Blaj

„Ceea ce ne deranjează ne face să trăim”

Cardinal Alexandru Todea

Un cămin pentru muribunzii abandonați

O Soră introduce pe vizitatori într-o sală mare unde sunt aliniate paturi speciale cu aspect de targă. Lumina se strecoară slab prin ferestrele vopsite.

Două rânduri de muribunzi sunt față în față, al treilea, mai jos, le separă.

Sora explică: „Cine vine aici trebuie să fie muribund. Vedeți acești bărbați, aceste femei în comă sau semicomă. Atunci când îi găsim în această fază terminală, un telefon la Municipality, o ambulanță și iată-i aici.

Pe cei inconștienți, îi primim imediat. Uneori, cei conștienți refuză. Unii vin în mod firesc ca să se sfârșească în pace. Cuvântul < a muri > nu le pare dur. Să continuăm vizita, veți înțelege mai bine.

Aceștia sunt oamenii fără cămin, subalimentați pe care spitalele supraaglomerate nu-i pot primi. Căminul este deschis pentru mai bine de 30.000 de persoane care au și fost aduse. Din acest număr jumătate se sfârșesc în orele care urmează imediat după sosirea lor; ceilalți supraviețuiesc, dar pentru ce existență mizerabilă! Căminul are două săli cu 72 de paturi fiecare. Într-una bărbații, în alta, femeile”.

O tăcere impresionantă tulburată uneori de un strigăt furios și disperat, ca un urlat al unui animal în agonie. ”Nu mai este conștient”, spune Sora. „Extraordinar?! Acești oameni nu au cunoscut decât strada, mărăcinii, mocirla. Au dormit în excrementele și vomitățile lor”. Apoi s-a lăsat o liniște adâncă.

„Ei au trăit ca niște animale, dar aici mor ca îngerii”. (va urma)

Georges Gorree - Jean Barbier, „Iubire fără frontiere - Maica Tereza de Calcutta”.

Atitudinea Ordinului Franciscan față de știință

În Evul Mediu Ordinul Franciscan cunoaște mai multe tipuri de activități intelectuale. Precursorii Renașterii citesc literatura antică greco-romană, citesc pe Ovidiu, îi cunosc opera, îl studiază pe Cicero.

Secolele XIII și XIV reprezintă epoca marilor scolastici (scolastica derivă din cuvântul latin „schola” - școală, înseamnă tendința din filozofie și teologie, tendință care a început în perioada tardivă a Evului Mediu pentru a explica fenomenele supranaturale ale Revelației creștine cu ajutorul rațiunii), sunt secole în care Ordinul Franciscan se afirmă cu oameni de mare valoare.

Unul dintre ei este olandezul Henri de Herp (Harphius) - n. probabil în 1420-d.1477. A fost călugăr franciscan și scriitor mistic. Opera sa „Oglinda perfecțiunii” se remarcă prin originalitate și influență. A fost tradusă în peste 20 de limbi și a avut ecou deosebit în Țările de Jos, Franța, Italia și Spania.

O influență tot la fel de însemnată au avut-o scrierile și predicile sale, de asemenea traduse și răspândite.

Pentru studiul Bibliei, la Paris, în 1744, franciscanii deschid „Academia Clementină a Capucinilor din Paris”. În cadrul Academiei Biblia se studia pe baza unor principii noi de critică. Efectul muncii franciscanilor este dovedit de cele 28 de volume care au putut să apară „grație experienței, liniștii și lucrării discrete a credinței și harului”.

Suflul Ordinului Franciscan

s-a făcut simțit în întreaga Biserică și continuă să se simtă și în perioada contemporană.

În secolul trecut, una dintre cei mai însemnate personalități franciscane, călugăr, preot, medic, psiholog și om de știință, a fost Agostino Gemelli (18 ian. 1878-15 iulie 1959).

Imediat după atentatul din Piața San Pietro, grav rănit, Papa Ioan Paul al II-lea a fost internat la Spitalul „Gemelli” din Roma. Ori de câte ori s-a pus problema unui tratament, Sfântul Părinte era internat în același spital. Când se simțea mai bine, se ruga în Capela Spitalului „Gemelli”. Uneori, în zilele mai bune, apărea la geamul Spitalului „Gemelli” ca să fie în legătură cu credincioșii, să-i binecuvânteze sau să se roage împreună.

Cine este Agostino Gemelli?

Numele său de botez a fost Edoardo. S-a născut la Milano într-o familie înstărită. Agostino este numele ales la intrarea în Ordinul Franciscan. A studiat Facultatea de Medicină la Pavia, dar tot acolo s-a îndepărtat de credință și de Biserică, devenind agnostic, atras de mișcarea socialistă a timpului. Sub aceste influențe, a devenit anticlerical.

Serviciul militar l-a făcut la Spitalul „Sfântul Ambrozie” din Milano. Acolo a cunoscut un preot cu viață sfântă, pe Pr. Domenico Pini. Prin tot ce era, Părintele Domenico l-a tulburat profund; lui, acestui preot îi datorează convertirea. În anul 1903 a intrat în Ordinul Franciscan,

(continuare în pag. 13)

(urmare din pag. 12)

iar în 1908 a fost hirotonit preot.

A fost medicul care s-a luptat pentru viața bolnavilor, medicul care stătea la căpătâiul lor, dar, în același timp, a fost și preotul care lupta să vindece rănilor sufletești ale pacienților săi.

Agostino Gemelli s-a remercat și ca cercetător în psihologie, psihanaliză și neuropsihiatrie. A studiat natura miraculoasă a vindecărilor de la Lourdes și a făcut cunoscut în lumea științifică medicală adevărul miracolelor de la Lourdes, a vindecărilor inexplicabile științific.

Sub patronajul Papei Benedict al XV-lea, în 1921 a luat naștere Universitatea Catholică „Sfânta Inimă” din Milano, acțiune la care Gemelli a avut o mare contribuție. A fost rectorul acestei Universități, profesor de psihologie și psihanaliză modernă. Papa Pius al XI-lea l-a numit Președinte al „Academiei Pontificale de Științe” și i-a încredințat mai multe cercetări: în 1939 a condus studiul Giulgiului din Torino, în zilele mai apropiate de noi a făcut parte din comisia de medici care a analizat stigmatele Sfântului Padre Pio, dar Pr. Gemelli a fost foarte rezervat și neîncredător, deși a recunoscut viața de sfințenie a lui Padre Pio. La recomandarea sa, a fost alcătuită o comisie de specialiști în teologie, medicină și psihologie pentru a analiza „cazul Padre Pio”. În urma cercetărilor, Vaticanul și-a formulat atitudinea fără să țină seama de rezerva Pr. Gemelli.

„Visul sufletului său” a fost să deschidă și la Roma o Universitate

Catholică după modelul celei de la Milano, cu o „Facultate de Medicină și Chirurgie” și un „Spital Universitar”. Visul s-a realizat în 1958, când a înființat „Facultatea de Medicină” din Roma și Spitalul care îi poartă numele.

La Sărbătoarea Senicentenarului celor două mari instituții, Papa Benedict al XVI-lea nu numai că a participat, dar a fost persoana care a recunoscut și a afirmat înalta calitate de specialitate și îngrijire a bolnavilor internați - pentru personalul încadrat „chipul omului suferind fiind însuși chipul lui Cristos”.

Preotul și medicul Agostino Gemelli a stăpânit și o vastă cultură umanistă, a editat și a condus reviste. Cele mai cunoscute sunt „Jurnalul de Filozofie neo-scolastică” (1909) și „Viață și gândire” (1914).

Părintele Gemelli a avut o activitate foarte bogată, se numără și printre pionierii angajării laicilor în misiunea Bisericii.

Ca preot franciscan, a fost preocupat de spiritualitatea franciscană, inclusiv în perioada contemporană. A scris numeroase pagini despre universul de viață franciscan, pagini în care a demonstrat vitalitatea Ordinului Franciscan în zilele noastre și perspectivele de viitor.

Prin viața sa, Părintele și medicul Agostino Gemelli ne încredințează că Sfântul Francisc este printre noi, lucrează în continuare pentru Biserică și oameni și ne învață cum se poate merge astăzi pe urmele lui Cristos.

REPREZENTĂRI ALE SFINTEI TREIMI ÎN ARTĂ

Partea I (II)

II a2 Sfânta Treime în slavă și Sfânta Treime participând la Încoronarea Fecioarei

Sfânta Treime în slavă pictată de Hendrick van Balen

Există în pictură o mare varietate de compoziții prezentând Sfânta Treime în slavă. Aceste picturi figurează o Sfântă Treime plasată în Ceruri, înconjurată de îngerii. Atmosfera acestor picturi este mai relaxată. Tatăl și Fiul se află la o oarecare distanță, între ei este porumbelul Spiritului Sfânt. Trebuie remarcat faptul că de regulă apare și globul pământesc la picioarele Treimii, iar Tatăl, sau Fiul, uneori amândoi binecuvântează lumea de la picioarele lor. Nu mai apare tiara pe capul Tatălui, probabil datorită faptului că Treimea se află în ceruri, după cum nici coroana de spini pe capul Fiului. Tatăl are sceptrul puterii, Fiul poartă stigmatele Patimilor prin care noi am fost răscumpărați. Cam asta este atmosfera în tabloul realizat de Hendrick van Balen, un pictor flamand născut la Antwerpen (Anvers) în 1575 și decedat în același oraș în 1632.

1. A fost un pictor influent în vremea sa, a călătorit în Italia în 1590 și a fost conducătorul diverselor bresle ale pictorilor din Anvers. Era

manierist și specialitatea sa erau scenele mitologice pictate în maniera lui Jan Breughel. A fost profesorul lui Van Dyck. A avut 11 copii, dintre care trei au profesat pictura.

Sfânta Treime în slavă frescă de Luca Rossetti da Orta

Fresca se află în biserica San Gaudenzio din Torino. Dumnezeu Tatăl este reprezentat ca un personaj mai bătrân decât Fiul, poartă un sceptru în mâna stângă, pe cap are o aureolă triunghiulară, iar cu dreapta binecuvântează Pământul.

Isus Cristos are și el un sceptru în mâna stângă, iar cu mâna dreaptă prezintă Pământul Tatălui. Isus are stigmatele Răstignirii, iar în spatele lui se vede crucea. Spiritul Sfânt, în chip de porumbel își desfășoară aripile deasupra Tatălui și Fiului. În dreapta sunt câțiva îngerii, iar în stânga jos apare un personaj misterios, o femeie care are privirea ațintită spre Dumnezeu Tatăl. Poate fi eventual Fecioara Maria. Un comentariu credibil al frescei nu am găsit.

Încoronarea Fecioarei pictată de Enguerrand Quarton

Pictorul era francez, originar din dieceza de Laon, Picardia, o regiune

(continuare în pag. 15)

nordică a Franței. Numele său picard era Charreton sau Charretier, dar a fost latinizat ulterior în Provence, devenind Carton, sau Quarton. Se poate bănuî că fiind aproape de zona flamandă, a cunoscut bine arta pictorilor Van Eyck, Campin și Van der Weyden, lucru demonstrat de opera sa.

Tabloul a fost pictat pentru un retablu al bisericii Sfintei Treimi din Villeneuve-les-Avignon, care aparținea unei mănăstiri. Destinația inițială a bisericii a fost cea de capelă funerară pentru Papa Inocenț VI, al șaselea papă din Avignon. Pictura a fost executată pe un panou din lemn de nuc, având lățimea de 2,20 m, iar înălțimea 1,83 m. Azi este păstrat în muzeul localității. Tabloul prezintă Încoronarea Fecioarei de către Sfânta Treime în mijlocul Curții celeste: îngeri, apostoli, martiri, sfinți, și "inocenți" (copii decedați, dar botezați).

Partea inferioară a tabloului arată lumea terestră: Roma și Ierusalimul, situate de-o parte și de alta a unui Isus crucificat. În partea stângă, într-un registru inferior Romei și Ierusalimului putem vedea Purgatoriul de unde ies sufletele celor aleși, iar în dreapta este Infernul. Compoziția acestui panou de altar (retablu) amintește de aranjamentul unui timpan al unei biserici gotice.

Reprezentarea Treimii este surprinzătoare: Tatăl și Fiul sunt reprezentați cu figuri identice, iar

aripile porumbelului ce-l simbolizează pe Spiritul Sfânt ating gura lor. Culorile îmbrăcămintei Fecioarei pun în valoare persoana ei ca Fecioară a milei, care protejează cu poalele hainei pe cei mai slabi.

Imaginea Romei seamănă cu Avignonul înconjurat de fortificații. Cetatea romană este identificabilă prin imaginea care evocă liturgia Sfântului Grigore (papă) în biserica unei mănăstiri din Roma. Pentru a simboliza Ierusalimul, pictorul a desenat o cetate fortificată cu turnuri acoperite de acoperișuri în bulb. În extremitatea dreaptă este pictată și o Înviere.

Încoronarea Fecioarei pictată de Michel Sittow și Juan de Flandes

Pictorii au lucrat la curtea reginei Castiliei, Isabela Catolica, între 1496 și 1504. Michael Sittow (1469 – 1525), cunoscut ca Maestrul Michiel, Michel, sau Miguel Sittow provenea din Reval (azi Tallinn, Estonia) și s-a format în tradiția picturii flamande timpurii. Cea mai mare parte a vieții și-a petrecut-o ca pictor portretist la curțile Isabellei de Castilia, a Habsburgilor din Spania și în Flandra. A fost unul dintre cei mai însemnați pictori flamanzi.

Juan de Flandes (1460 – 1510) era originar din Flandra, dar s-a stabilit în Spania, unde în 1496 apare la

(continuare în pag. 16)

curtea Isabellei de Castilia. Împreună cu Sittow au executat 47 de panouri, toate cu același format. Nu se știe ce destinație finală trebuiau să aibă aceste panouri. Se presupune că ar fi fost destinate unui retable cu voleți, închinat vieții lui Cristos și glorificării Fecioarei. Colecția s-a dispersat la moartea reginei, în 1505.

Fecioara stă îngenunchiată pe un "covor" de plante înconjurat de nori. Este îmbrăcată într-o rochie lungă, cu mâneci și o mantie lungă ținută de trei îngeri. Doi îngeri se pregătesc să o încoroneze. În fața ei, așezați pe un tron supraînălțat de o platformă, se află Dumnezeu Tatăl și Fiul, iar deasupra lor planează Spiritul Sfânt. Tema încoronării Fecioarei este inspirată de anumite texte din Psalmi și de Cântarea Cântărilor. Tema nu se găsește în Noul Testament. Acest tip de reprezentare apare în a doua jumătate a sec. XII. Există tablouri în care Fecioara este încoronată de Isus Cristos, sau în prezența Lui de către un înger. Prezența Treimii la încoronare devine frecventă abia în sec. XV și se generalizează în secolul următor. Originalitatea picturii rezidă în poziția oblică a personajelor și dinamismul pe care-l conferă acestea. Tot ansamblul este scăldat într-o lumină difuză, subtilă, care dă impresia unei profunzimi deosebite.

Încoronarea Fecioarei, o pictură de Vélasquez

Pictura conservată azi la muzeul Prado, a fost destinată altarului din apartamentele reginei Isabella de Bourbon, soția regelui Filip IV de Spania. Aranjarea personajelor este făcută într-un triumfi imaginar cu vârful în jos, ceea ce dă compoziției senzația de echilibru și armonie a liniilor.

Personajul principal este Fecioara Maria, fața căreia este reprezentată cu ochii plecați, nasul drept și buzele fine. O expresie de modestie, de venerație și emoție se degajă din figura ei. Compoziția, atât prin organizarea ei, cât și prin culori, amintește de o inimă. Mâna dreaptă a Fecioarei îndreptată spre inimă întărește această idee și îndeamnă la pietate.

Această formă de inimă și naturalețea personajelor, elementele cele mai originale ale pânzei, după unii comentatori pot fi puse în legătură cu devoțiunea Inimii sfinte a Mariei și a lui Isus dezvoltat în Biserica catolică de Sfântul Francisc de Sales începând cu anul 1611.

În dreapta celui care privește se află un Dumnezeu Tatăl, reprezentat ca o ființă în vârstă cu o mare demnitate având un glob în mână. La stânga sa se află Isus Cristos, cu plete lungi, ținând în

(continuare în pag. 17)

mâna stângă un sceptru. Tatăl și Fiul sunt în poziție de încoronare a Fecioarei cu o ghirlandă de flori. Tronul ei este susținut de îngeri. Între capetele Tatălui și Fiului, la aceeași înălțime, se află Porumbelul din corpul căruia se răspândesc în toate direcțiile raze, dintre care câteva ajung și pe părul Mariei prin coroană.

Deoarece nu mi-am propus prezentarea exhaustivă a tablourilor sau sculpturilor care au tangență cu reprezentarea Sfintei Treimi, mă opresc aici cu exemplele privind Sfânta Treime în slavă și Sfânta Treime participând la Încoronarea Fecioarei. Voi continua cu tema Sf. Treime în reprezentare triandrică încercând să prezint pe scurt câteva exemple oferite de pictură, mozaic și sculptură. Ca un corolar, vor apare și câteva exemple de "Treimi trifrons", adică un trup și trei capete. Astfel cred că se va încheia scurta incursiune în aria occidentală a Europei. După un timp de reflecție, mă voi strădui să fac o incursiune cu tematica prezentată în zona occidentală și în aria răsăriteană a lumii creștine. Va fi mai greu din cauza informației reduse pe care o dețin în prezent și din cauza unei sensibilități nedisimulate pentru arta Europei Occidentale.

Ioan SORAN

Toamna

Rainer Maria RILKE

*Cad frunzele, cad de departe, parcă
s-ar veșteji în ceruri grădini îndepărtate;
cu gesturi de negare cad mereu.*

*Și cade-n nopți adânci pământul
de lângă stele în singurătate.*

Noi toți cădem. Mâna de colo cade.

Și altele, și toate, rând pe rând.

*Dar este Unul care ține-n mână
căderea asta, nesfârșit de blând.*

Traducere
Alexandru Philippide

Papa Ioan Paul al II-lea (XXI)

Dacă reformarea procedurilor de beatificare și canonizare a fost ușor înțeleasă și acceptată, nu tot așa s-a întâmplat cu instituirea „prelaturii personale”, o inovație a Papei pentru mișcarea Opus Dei

Opus Dei a fost fondată în 1928 în Spania de către preotul sfânt al Bisericii, Josemaria Escriva de Balaguer (1902-1975).

Josemaria Escriva Balaguer s-a născut într-o familie cu mare credință. Copil de doi ani, a fost foarte bolnav, diagnostic fără scăpare: meningită. La ultima vizită, medicul a spus părinților categoric: „Nu va trece noaptea!”. Părinții s-au rugat neîncetat, mama a promis Sfintei Fecioare că, dacă îi va salva copilul, va face un pelerinaj la Sanctuarul din Torreciudad, un loc pierdut în munți. Credința și rugăciunea părinților au salvat viața copilului. Peste un an, mama și-a ținut promisiunea și, la Sanctuar, i-a oferit copilul Precurarei.

În iubirea familiei, în credință și rugăciune prin care erau uniți părinții și cei cinci copii, a crescut Josemaria. Era încă destul de mic atunci când a văzut pe zăpadă urmele pașilor desculți ai unui călugăr. A simțit spontan că Dumnezeu îi cere ceva: gândul de a deveni preot s-a cristalizat. A urmat Teologia și Dreptul luându-și

doctoratul la ambele discipline.

Ideea de a crea Opus Dei s-a născut din dorința de a răspândi chemarea la sfințenie în mijlocul lumii prin munca profesională bine făcută și slujind pe ceilalți. În întreaga lume, mișcarea a ajuns la 80.000 de membri laici și 2000 de preoți.

Structura Opus Dei este compusă din trei categorii de membri: a. „numerarii”, laici celibatari, bărbați și femei, care trăiesc în centrele Opus Dei, activând în cadrul profesiei lor, b. oblati, celibatari care trăiesc în afara centrelor și c. supernumerarii, bărbați și femei căsătoriți, care au o viață de familie și o profesie normală. „Opera” finanțează Universități la Roma, în Spania și în America Latină. Direcția spirituală a membrilor este asigurată de preoți. Tot ei sunt cei care conduc viața spirituală din campusurile universitare și din centrele Opus Dei, și evanghelizarea unde este nevoie sau pregătesc educația celor defavorizați.

Operei Opus Dei i s-au adus multe critici și învinuiri: că ar fi fost favorabilă lui Franco, câtă vreme ea au avut rol în tranziția Spaniei spre democrație. Este privită ca o mișcare conservatoare, deși Opus Dei pune accent pe importanța laicilor în Biserică, una din temele-cheie la

(continuare în pag. 19)

(urmare din pag. 18)

Conciliul Vatican II. Până la urmă, criticile sunt manifestări ale invidiei omenești față de ceea ce este valoros. O astfel de împotrivire au cunoscut-o în istorie și iezuiții.

Cardinalul Karol Wojtila a simpatizat mișcarea Opus Dei, prețuind ideea de sfințire prin locul de muncă și prin profesie, membrii ei păstrând și fiind atașați valorilor apostolice.

Opus Dei i-a cerut Papei să fie recunoscută drept prelatură personală, ceea ce juridic înseamnă că este recunoscută ca o Dieceză mondială, nelegată de un teritoriu, eficiența preoților fiind mai mare în absența frontierelor. Au fost persoane chiar din Curie, au fost și Episcopi care s-au opus cererii, dar, la 28 noiembrie 1982, Papa Ioan Paul al II-lea a semnat Constituția apostolică prin care Opus Dei a devenit prima prelatură personală a Bisericii.

Cititorii care doresc să-l cunoască mai de aproape pe fondatorul mișcării Opus Dei îi pot citi din lucrările traduse în limba română: *Drum*, un bestseller al spiritualității, *Forja* și *Prietenii lui Dumnezeu* - predici.

După moartea Părintelui Josemaria Escriva Balaguer, s-au observat cazuri de vindecări miraculoase prin rugăciuni care îi erau adresate. În 1992 a fost beatificat de către Papa Ioan Paul al II-lea, iar în anul 2002 a fost canonizat. (va urma)

Să ne rugăm împreună

Rugăciune pentru sufletele din Purgatoriu

O Isuse al meu apleacă-te asupra acestor sărmăne suflete din Purgatoriu și fă să răsunе acele dulci cuvinte: „Veniți, iubiții mei, deoarece iarna a trecut și a sosit primăvara cea veșnică!” Deschide-le acele brațe, care au îmbrățișat pe cruce lumea toată, atrage-le la Inima Ta și fă-le loc în acea rană sfântă, ca să se bucure pentru totdeauna de fericire și să uite cu desăvârșire durerile lor.

Te rugăm, Doamne, să binevoiești să permiți ca aceste suflete să ne răsplătească cu paza și cu ajutorul lor. Amin.

„Maria Rosa Mystica”

Apariția a cincea a avut loc la 22 noiembrie 1947, în Catedrala din localitate. Pierina nu era singură, erau mai multe persoane venite pentru rugăciune. Sfânta Fecioară i-a cerut Pierinei să facă de patru ori semnul crucii pe pardoseală - un act de umilință și de ispășire.

Coborând, Fecioara a spus: „Cobor în acest loc pentru că aici vor fi mari convertiri”. Continuă cu tristețe: „În prezent, tocmai creștinii italieni îl jignesc extrem de mult pe Domnul nostru Isus Cristos, Fiul meu dumnezeiesc, prin păcate contra sfintei curății. De aceea Domnul nostru cere rugăciune și o mare disponibilitate pentru jertfă și pocăință”.

Pierina a întrebat: „Ce trebuie să facem pentru a împlini această cerință de rugăciune și pocăință?” Fecioara a răspuns cu multă blândețe: „Rugăciune”. Și după câteva clipe de tăcere: „Pocăință, adică acceptarea tuturor micilor cruci zilnice“. Apoi a făcut o fâgăduință solemnă: „La 8 decembrie, la amiază, voi apărea

din nou aici și va fi un ceas al harului”.

Pierina Gilli întreabă: „Spune-mi, te rog, ce înseamnă un ceas al harului?” Iar Preacurata a răspuns: „Ceasul de har va însemna mari și numeroase convertiri”. Se opri din nou câteva clipe, apoi continuă: „Sufletele înăsprite, reci ca marmora aceasta, vor fi atinse de harul divin și vor redeveni credincioase și iubitoare de Dumnezeu”.

În această împrejurare Sfânta Fecioară i-a anunțat Pierinei venirea sa apropiată. Celelalte apariții au avut loc aproape întotdeauna pe neașteptate. (va urma)

Colectivul redacțional

Director: prof. Otilia BĂLAȘ

Secretar de redacție: Pr. Olimpiu TODOREAN

Tehnoredactare computerizată: Pr. Olimpiu Todorean

Adresa: Redacția CALEA DESĂVÂRȘIRII
Str. Gen. Magheru, 3/5 - ORADEA -3700 (BH)